

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΕΠΙΠΕΔΟ 6		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	4Ε30	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διδακτική της Ιστορίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	3		5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μετην συμπλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/ φοιτήτριες θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- Να κατανοούν βασικές έννοιες της διδακτικής της Ιστορίας, όπως: ιστορική γνώση, ιστορική αφήγηση, ιστορική κατανόηση/ εξήγηση, ιστορικές έννοιες, ιστορικοί χρόνοι, ιστορική σκέψη, ιστορική συνείδηση
- Να γνωρίζουν τις παραδοσιακές, μοντέρνες και μεταμοντέρνες εκδοχές της διδακτικής της Ιστορίας που κυριαρχούν στο χώρο της διδακτικής της Ιστορίας και να σκέπτονται κριτικά για τις διδακτικές πρακτικές που θα αξιοποιήσουν οι ίδιοι για τη διδασκαλία του μαθήματος
- Να αξιοποιούν ιστορικές πηγές και να επιλέγουν το αντίστοιχο υλικό για την ηλικία των μαθητών/ μαθητριών τους με σκοπό να τους εισάγουν στην επιστήμη της Ιστορίας
- Να σχεδιάζουν διδακτικές δραστηριότητες με βάση εποικοδομητικές αρχές για την κατανόηση ιστορικού κειμένου ή πηγής
- Να αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά της άτυπης ιστορικής εκπαίδευσης και των δημόσιων χρήσεων της Ιστορίας.
- Να αναλύουν τη διδακτική αξία της τοπικής Ιστορίας και των μουσειακών/ ψηφιακών/ οπτικοακουστικών αφηγήσεων.
- Να αξιολογούν τις δυνατότητες και τις προκλήσεις που θέτει η χρήση των ψηφιακών και κινηματογραφικών αφηγήσεων στην καλλιέργεια ιστορικής σκέψης.
- Να αναπτύσσουν ικανότητες κριτικής αποτίμησης ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα προσφέρεται ως υποχρεωτικό στους φοιτητές/ φοιτήτριες του Παιδαγωγικού Τμήματος. Σκοπός του μαθήματος είναι η γνωριμία των φοιτητών/ φοιτητριών με την ιστορία του αντικειμένου

της διδακτικής της Ιστορίας καθώς και η εξοικείωση τους με σύγχρονες απόψεις που αφορούν τις παραμέτρους και τις ιδιαιτερότητες του συγκεκριμένου διεπιστημονικού αντικειμένου.

Θεματικές ενότητες που πραγματεύεται το συγκεκριμένο μάθημα είναι:

- Στην πρώτη ενότητα γίνεται σύντομη επισκόπηση της ιστοριογραφίας και νοηματοδότηση εννοιών όπως ιστορική γνώση, ιστορική αφήγηση, ιστορική κατανόηση/ εξήγηση, ιστορικές έννοιες, ιστορικοί χρόνοι, ιστορική σκέψη, ιστορική συνείδηση, ιστορικές πηγές και η αξιοποίησή τους.
- Στη δεύτερη ενότητα επιχειρείται η γνωριμία με τη διδακτική της Ιστορίας ως μεθοδολογίας και τις παραδοσιακές, μοντέρνες και μεταμοντέρνες εκδοχές της δίνεται ιδιαίτερα έμφαση σε σύγχρονες απόψεις για τη διδασκαλία της Ιστορίας (επιστημονική προσέγγιση /disciplinary approach).
- Στην τρίτη ενότητα διερευνάται η διδακτική της Ιστορίας από την πλευρά της μάθησης ειδικότερα δίνεται έμφαση στις εποικοδομητικές θεωρίες μάθησης για την πρόσληψη του ιστορικού κειμένου, τα μαθησιακά περιβάλλοντα και τα διδακτικά εργαλεία που εμπλέκονται στη διαδικασία της ιστορικής μάθησης.
- Στην τέταρτη ενότητα η διδακτική της Ιστορίας συνδέεται με τα περιβάλλοντα της άτυπης ιστορικής εκπαίδευσης όπως τις δημόσιες χρήσεις της Ιστορίας σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους κ.ά. την αξιοποίηση της τοπικής και προφορικής Ιστορίας, την Ιστορία όπως αυτή διαμορφώνεται στα ψηφιακά περιβάλλοντα, την τεχνητή νοημοσύνη και τις κινηματογραφικές αφηγήσεις. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται σε συγκρουσιακά ζητήματα στη διδασκαλία της Ιστορίας.
- Το μάθημα ολοκληρώνεται με την παρουσίαση και κριτική αποτίμηση ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας ή / και την εκπόνηση μικρών ερευνητικών εργασιών ή διδακτικών σεναρίων με άξονα τις παραπάνω δημόσιες χρήσεις του παρελθόντος.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	<ul style="list-style-type: none">• Σε αίθουσα διδασκαλίας με διενέργεια δραστηριοτήτων				
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none">• Χρήση PowerPoint, βίντεο, δραστηριοτήτων, πειραμάτων• e-mail				
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη &</i>	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διαλέξεις</td><td>55</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	55
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου				
Διαλέξεις	55				

ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS

Μελέτη&ανάλυση βιβλιογραφίας	10
Συγγραφήεργασίας/εργασιών	35
ΑυτοτελήςΜελέτη	25
Σύνολο Μαθήματος	125

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης

Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

Διαμορφωτική αξιολόγηση

Γλώσσα: Ελληνική

I. Γραπτή τελική εξέταση (80%)

Περιλαμβάνει:

- Ερωτήσεις ανάπτυξης, πολλαπλής επιλογής, αντιστοίχισης ή Σωστού /Λάθους
- Διαχείριση εφαρμογών σχετικών με καθημερινές καταστάσεις ή καταστάσεις που εμφανίζονται σε βιβλία του Δημοτικού
- Συγκριτική αξιολόγηση δεδομένων και εξαγωγή συμπερασμάτων με αιτιολόγηση

II. Εκπόνηση Εργασίας (20%)

Περιλαμβάνει: Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού σε ομαδική βάση, με υποστήριξη της χρησιμότητας και αποτελεσματικότητάς του

Κριτήρια αξιολόγησης:

- Ορθότητα και πληρότητα των απαντήσεων.
- Σαφήνεια και συνοχή στην επιχειρηματολογία, τις ερμηνείες και τις αιτιολογήσεις.

- Ορθότητα και πληρότητα στη διαχείριση των δεδομένων.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα

1. Ρεπούση, Μ. (2004). *Μαθήματα ιστορίας*, Αθήνα: Καστανιώτης.

2. Κουσερή Γ. (2019). *Ιστορική σκέψη, σχολείο και μουσείο*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο

3. Ρεπούση Μ., Αναγνώστου Γ., Ανδρεάδου Χ., Γκόγκολας Σ., Ποταχίδης Α., Τσιβάς Α., (2010). *Από τα ίχνη στις μαρτυρίες*, Θεσσαλονίκη: Γράφημα

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

Σημειώσεις e-class και επιλεγμένη βιβλιογραφία αναρτημένη στο e-class

Αβδελά, Ε. (1998). *Ιστορία και σχολείο*, Αθήνα: Νήσος.

Ανδρέου, Α. (1996). *Ιστορία, Μουσεία και Σχολείο*, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Δεδούση.

Apostolidou, E. (2006). *The historical consciousness of 15-year-old students in Greece*.

Unpublished doctoral dissertation, University of London, Institute of Education.

Ashby, R. (2006). «Αντιμετωπίζοντας αντικρουόμενες πληροφορίες. Πώς οι μαθητές προσεγγίζουν τις ιστορικές μαρτυρίες», στο Κόκκινος, Γ., Νάκου, Ει. (επιμ.), *Προσεγγίζοντας την ιστορική εκπαίδευση στις αρχές του 21^{ου} αιώνα*, Αθήνα: Μεταίχμιο, 201-236.

Barton, K., Levstik, L. (2008). *Διδάσκοντας Ιστορία για το Συλλογικό Αγαθό* (μτφ. Θεοδωρακάκου Α.), Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κόκκινος, Γ. (1998). *Από την Ιστορία στις ιστορίες. Προσεγγίσεις στην ιστορία της ιστοριογραφίας, την επιστημολογία και την διδακτική της ιστορίας*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Κουσερή, Γ. (2015). *Ιστορική εκπαίδευση στο σχολείο και το μουσείο: Έκφραση ιστορικής σκέψης μαθητών 13 και 16 ετών σε μουσειακό και σχολικό περιβάλλον*, αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή, Βόλος: Π.Τ.Π.Ε., Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Κουσερή, Γ. (2016). "Μελετώντας αρχαιολογικά κατάλοιπα στο σχολείο και το μουσείο: δυνατότητες και περιορισμοί", στο *Museumedu 3. Μουσεία και Εκπαίδευση: Ερευνητικές αναζητήσεις στη μουσειακή εκπαίδευση*, Ιούνιος 2016, 123-148 (διαθέσιμο στο <http://museumedulab.ece.uth.gr/main/en/node/426>, τελευταία προσπέλαση 17/8/2016).

Κουργιαντάκης, Χ. (2012). *Το Παρόν και το μέλλον του παρελθόντος. Ζητήματα ιστορικού γραμματισμού στην Εκπαίδευση*, Αθήνα: Κέδρος.

Λιάκος, Α. (2007). *Πώς το παρελθόν γίνεται ιστορία;*, Αθήνα: Πόλις.

Λιάκος, Α. (2011). *Αποκάλυψη, Ουτοπία και Ιστορία. Οι μεταμορφώσεις της ιστορικής συνείδησης*, Αθήνα: Πόλις.

Νάκου, Ει. (2000). *Τα Παιδιά και η Ιστορία: ιστορική σκέψη, γνώση και ερμηνεία*, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Νάκου, Ει. (2001). *Μουσεία: Εμείς τα πράγματα και ο πολιτισμός*, Σειρά: Τετράδια 9, Αθήνα: Νήσος.

Παληκίδης, Α. (2007). *Ο ρόλος της εικόνας στα σχολικά εγχειρίδια ιστορίας της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (1950-2000), Διδακτική, ιδεολογική και αισθητική λειτουργία των εικόνων*, αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Seixas, P., Morton T. (2013). *The Big Six Historical Thinking Concepts*. Toronto: Nelson.

Wineburg, S. (2001). *Historical Thinking and Other Unnatural Acts: Charting the Future of Teaching the Past*, Philadelphia: Temple University Press.

Wineburg, S. (2007). «Unnatural and essential: the nature of historical thinking», *Teaching History*, 129, 6–11.